

Terapia psiho - spirituala

Scopul vietii pe pamant consta in dezvoltarea constiintei de sine, adica in recunoasterea si acceptarea ca fiinte spirituale. Amplificarea constiintei conduce catre starea de totalitate sau scopul suprem, fuziunea cu Creatorul. Calea urmata pe pamant permite omului sa treaca prin experiente care ii asigura cresterea spirituala, invatand sa accepte si sa iubeasca atat aspectele pozitive, cat si pe cele negative, caci toate fac parte integranta din totalitate. Pentru ca sufletul sa se poata manifesta pe pamant, are nevoie de trei envelopuri: emotii, minte logica si corp fizic. Impreuna, acestea alcatuiesc personalitatea sau Ego-ul.

Sufletul sau Sinele este conectat la sursa vietii prin intermediul spiritului. Aceasta punte permite constientizarea, atat a Ego-ului (personalitatii), cat si a Sinelui ca parte a unei structuri universale a vietii. Sufletul nu reprezinta o forta straina care incearca sa influenteze vointa, ci poate fi privit mai degraba ca un parinte iubitor ce arata calea copilului sau, de multe ori speriat.

Unul din aspectele fundamentale ale vietii, pe care unii il privesc ca pe un dar, iar altii ca pe un obstacol, este liberul arbitru care da dreptul de a alege, de a accepta propriile experiente, de a invata lectiile oferite de acestea. Din cauza liberului arbitru, multi oameni ajung sa se teama de esec, de comiterea unor greseli, desi in realitate acestea nu exista, pentru ca nici o experienta nu reprezinta o pierdere, oricat de neplacuta, ea predand sufletului o lectie.

Constiinta totala de sine - Sinele - este alcatuit din sapte aspecte spirituale:

- cunoasterea de sine
- responsabilitatea pentru sine
- exprimarea de sine
- iubirea de sine
- pretuirea de sine
- respectul de sine
- constiinta de sine

In cazul celor mai multi dintre oameni, personalitatea preia controlul vietii lor de zi cu zi. Pe masura ce balanta se inclina dinspre personalitate catre suflet, procesul este initial receptat ca o dizarmonie de catre minte, care incepe sa primeasca doua tipuri diferite de vibratii, unele de pe nivelul sufletului si altele de pe nivelul personalitatii. Daca vibratia sufletului ar inlocui intr-un mod natural vibratia personalitatii, schimbarea s-ar produce fara prea multe

Ciprian Bachigeanu

dezechilibre si tulburari in viata individului. Daca personalitatea opune rezistenta, dizarmonia pe care o resimte initial mintea conduce la simptome, precum tensiunea nervoasa, frustrarea, mania, depresia. Daca individul nu intreprinde nimic pentru a schimba vibratia, in pofida acestor mesaje de avertisment, dizarmonia se va transforma in curand in boala.

Esecul medicinei, datorat faptului ca nu trateaza omul ca o fiinta integrala (trup - minte - spirit), este dovedit in practica la circa 80 % dintre pacientii suferinzi de boli cronice, la care medicamentele corect prescrise si administrate nu remediaza fundamental starea de sanatate, chiar daca elimina intr-o oarecare masura simptomele. **Boala** nu este o pedeapsa sau un semn de slabiciune, ci un proces natural nascut din necesitatea organismului de a corecta un dezechilibru prin intermediul formei fizice. Multe boli sau indispozitii apar ca urmare a refuzului de a renunta la vechile ganduri, emotii, atitudini si posesiuni. Motivele frecvente indicate de psihologi pentru nevoia agatarii de trecut sau incapacitatea de a merge inainte, catre viitor, sunt teama si vinovatia. Pentru eliminarea acestor vechi „prieteni” este nevoie de credinta (excluzand habotnicia religioasa sau fanatismul care conduc la o cristalizare a gandirii si la incapacitatea de a progresa), iar aceasta nu se poate naste decat prin contactul cu fiinta interioara. Boala poate fi privita ca o criza in viata omului, dar cuvantul „criza” provine din grecescul „**krisis**”, care inseamna decizie, asadar un punct de cotitura. Pamantul insusi, se confrunta cu asemenea crize care determina dezastre naturale (eruptii ale vulcanilor, taifunuri sau cutremure) ce descatusaaza cantitati uriase de energie, pentru a restabili astfel echilibrul.

Corpul fizic incearca sa mentina un mediu armonios (proces cunoscut sub numele de homeostazie), detectand dezechilibrele inca din faza lor incipienta si corectandu-le inainte ca ele sa fie aduse in campul atentiei constiente. Cand influenta mintii trece insa peste aceste ajustari, dezechilibrul poate ajunge in faza de criza, iar boala devine inevitabila pentru a restabili armonia. In ceea ce priveste starea de sanatate, este inutila teama ca dupa contractia muschiului inimii nu va urma o relaxare a acestuia sau ca dupa o inspiratie nu va urma o expiratie. Aceasta stare de acceptare mai poate fi numita si „obisnuinta”. Ea permite creierului sa se relaxeze fata de acele procese care sunt deja cunoscute si acceptate, concentrandu-se exclusiv asupra aspectelor cu adevarat importante ale vietii. Asocierea bolilor cu centrul de energie subtila reflecta problemele cu care se confrunta indivizii incercand sa-si gaseasca o identitate spirituala, pastrand totodata o pozitie acceptabila in societate. Constientizand cauzele se poate elimina efectul (manifestarea bolii in corpul fizic):

1. Muladhara, pozitionata la baza coloanei vertebrale cu deschiderea in jos reflecta ca aspect spiritual constiinta de sine, nevoile de baza sunt increderea, siguranta, emotiile asociate sunt teama si curajul, corespondenta in sistemul endocrin sunt glandele suprarenale (cu hormonii corespunzatori, adrenalina, cortizon), iar organele asociate: rinichi, vezica urinara, rectul, coloana vertebrala,

Ciprian Bachigeanu

soldurile. Culoarea caracteristica este rosu aprins, functia senzoriala este mirosul, iar elementul aferent este Pamantul.

Bolile asociate sunt:

a. constipatia este caracteristica persoanelor care cred ca isi pot controla inclusiv functiile corporale, respectiv, persoanelor care isi controleaza perfect emotiile si „miscarile”, facand mari eforturi sa para calme, lucide si focalizate pentru ca cei din jur sa nu vada si partea „irationala” a existentei lor: emotiile; din aceasta categorie fac parte perfectionistii; aceasta nevoie de control se naste de cele mai multe ori din copilarie, din cauza criticilor si a slabei comunicari cu copilul, care invata astfel sa isi stapaneasca emotiile si sa nu spuna ce gandeste; remediul consta in a invata acceptarea, exprimarea, iertarea;

b. hemoroizii sunt caracteristicile persoanelor care nu au niciodata suficient timp; remediul presupune acordarea timpului si spatiului necesare aspectelor esentiale ale sinelui;

c. colita ulceroasa este caracteristica indivizilor foarte sensibili cu o natura extrem de creatoare si de intuitiva; ei sunt perfectionistii care se tem de esec si de critici, desi singurii care sunt cu adevarat severi cu ei sunt ei insisi;

d. diareea are drept cauza anxietatea; este caracteristica indivizilor care par sa detina controlul la suprafata, dar care sunt ingroziti in interiorul lor, fiind tot timpul preocupati de performantele lor si de opiniile celor din jur; remediul consta in constientizarea faptului ca cei ce le provoaca aceasta anxietate sunt si ei oameni;

e. apendicita reflecta durerea schimbarii, manifestandu-se la acei indivizi care se considera un fel de „apendice” fie in familia lor, fie printre semenii lor; remediul inainte de acutizare – cand necesita interventie chirurgicala – necesita eliminarea sentimentelor reprimite, indeosebi cele asociate cu izolarea;

f. hipertensiunea este o boala „secreta”, aproape fara simptome, subminand din interior viata individului sau explodand pe neasteptate sub forma unui atac de cord; fie ca este vorba de adevarul ascuns al naturii lor, pe care nimeni nu trebuie sa o cunoasca, fie de un secret din trecut, care a ramas nerezolvat sau chiar de o poveste de iubire clandestina, care desi tulburatoare, il epuizeaza pe cel in cauza, crescandu-i tensiunea; remediul consta in activitati creatoare precum cantatul, scrisul, dansul ce amplifica relaxarea conducand la scaderea tensiunii;

g. accidentele vasculare cerebrale se produc frecvent in randul celor cu o personalitate dominanta, care controleaza fie propriile emotii, fie pe cei din jur, silindu-i sa treaca prin diferite grade de pierdere a controlului, deopotriva la nivel fizic si emotional; atacurile ischemice tranzitorii reprezinta avertismente

Ciprian Bachigeanu

adresate individului care trebuie sa incetineasca ritmul, sa se deschida in fata celorlalti, sa devina mai flexibil si mai putin solicitant cu sine insusi si cu cei din jur;

h. hemoragia nazala este determinata deseori de stresul acumulat si reprimat;

i. hipotensiunea este caracteristica oamenilor care plutesc undeva deasupra lumii, criticandu-i „imperfectiunile”, persoane care dupa cateva esecuri sau critici mai dure din partea semenilor, renunta la lupta, retragandu-se intr-o lume a fanteziei si evitand contactele cu ceilalti; un exercitiu benefic este plimbarea prin iarba cu picioarele goale, cautarea unor prieteni necritici, apropierea de animale si de natura;

j. mainile si picioarele reci se asociaza din punct de vedere psihospiritual cu amenintarea; atunci cand un om se simte amenintat, el se retrage intr-un fel de „cochilie”, atragand astfel o parte din sangele de la extremitati catre organele care ii permit un raspuns de tip lupta sau fugi; dupa ce pericolul a trecut, sangele revine la circulatia sa normala, iar organismul se relaxeaza; relaxarea, dansul, rasul, increderea in semeni si in propria persoana, acceptarea experientelor vietii, fara a fi in permanenta in garda, speriasi de esec sau de potentialele umilinte, impiedica agravarea acestei afectiuni ce poate conduce la boala lui Raynaud;

k

. pietrele la rinichi apar frecvent la indivizii care isi ascund temerile in spatele unei fatade de calm si intelegere; remediul consta in a recunoaste teama ca un aliat puternic considerand-o o provocare;

l. impotentia, lipsa de putere, reflecta lipsa increderii in sine si a sigurantei personale pe fondul emanciparii femeilor; remediul consta in reafirmarea propriilor talente si in regenerarea propriilor puteri interioare, restaurand increderea in sine;

m. vaginita, manifestata prin spasmele muschiului vaginal, din cauza carora actul sexual devine foarte dureros sau chiar imposibil, este asociata psihospiritual cu abuzurile sexuale sau fizice in copilarie, ceea ce explica de ce femeia a ales blocarea acestei intrari; descoperindu-si sentimentele de durere, vinovatie, manie si exprimandu-le, poate dobandi puterea launtrica de a reveni la starea normala;

n. candidoza este caracteristica psihospiritual indivizilor foarte sensibili la atmosfera din jurul lor, la emotiile altor persoane, carora le lipseste increderea in sine si care au tendinta de a face pe plac celor din jur; comunicarea onesta este remediul;

Ciprian Bachigeanu

o. atacurile de panica se manifesta preponderent la persoanele care insista prea mult pe control, care doresc sa para calme si capabile sa rezolve orice; orice fenomen care scapa controlului lor le determina fenomenul de panica; remediul nu este „sa se controleze” corespunzator recomandarilor majoritatii – ceea ce exacerbeaza problema – ci, dimpotriva, spontaneitatea si orientarea catre simtul umorului determina relaxarea;

p. insomnia are radacini in sentimentul de insecuritate, teama de a pierde controlul in timpul starii inconstiente de somn, agatarea de realitate ramanand treaz dupa fenomene ca pierderea cuiva drag, dupa o despartire, dupa schimbarea slujbei; remediul consta in constientizarea fenomenului ce determina insomnia, analiza si detasarea;

r. anemia reprezinta lipsa bucuriei de a trai stiind ca hemoglobina este purtatoarea fortei vietii, respectiv, oboseala exacerbata; remediul presupune intelegerea nevoii de odihna, reflexia asupra propriei vieti, detasarea de trecut;

Sugestiile pentru echilibrarea acestui centru de energie subtila constau in mersul cat mai des in natura, daca este posibil cu picioarele goale in iarba, pentru a ramane cu picioarele pe Pamant, fara a fi nevoie de a demonstra ceva cuiva, pastrand unicitatea.

2. Swadistana, pozitionata la nivelul abdomenului inferior cu deschiderea spre inainte, reflecta ca aspect spiritual respectul de sine, nevoia de baza este creativitatea la nivelul relatiilor, emotiile asociate sunt posesivitatea si impartasirea, corespondenta in sistemul endocrin sunt ovarele, respectiv testiculele (cu hormonii aferenti, estrogen, respectiv testosteron), iar organele asociate: uterul, intestinul gros, prostata, ovarele, testiculele. Culoarea caracteristica este portocaliu, functia senzoriala este gustul, iar elementul aferent este Apa.

Bolile asociate sunt determinate de relatia cu partenerul, munca, familia, religia, prietenii, natura, banii. Problema - cheie a acestei chakre este dihotomia dintre independenta si dependenta, care trebuie transcusa mai devreme sau mai tarziu pentru a descoperi o alta parte a relatiilor, mai presus decat primele doua, si anume interdependenta care permite fiecarui partener al relatiei sa mearga pe propria sa cale, ghidandu-se si sustinandu-se reciproc, bucurandu-se de pasii in doi catre destinatia comuna. Profetul Kahlil Gibran spunea despre casnicie: „Daruiti-va inimile, dar nu le lasati celuiilalt in pastrare, Caci numai mana Vietii poate contine inimile voastre, Ramaneti impreuna, dar nu exagerat de aproape, Caci chiar si stalpii pe care se sprijina Templul au o anumita distanta intre ei, Iar stejarul si chiparosul nu pot creste unul in umbra celuiilalt”. Daca nu exista nimic

Ciprian Bachigeanu

in comun, nu se poate vorbi de o relatie, indiferent daca vorbim de o persoana, de o slujba sau de o convingere. Aceasta chakra este asociata cu respectul, spatiul, flexibilitatea si angajamentul:

a. infertilitatea este in general provocata de propriul subconstient cum ar fi: dilema dintre dorinta de a avea un copil si ambitia unei cariere, dilema dintre dorinta de a avea un copil si zdruncinarea fericirii propriilor parinti fata de care n-ar mai putea manifesta aceeasi atentie;

b. amenoreea este asociata cel mai adesea schimbarii de tipul divortului, parasirea caminului, sesiunile de examene, doliul;

c. endometroza poate fi cauzata de o lipsa a educatiei sexuale in perioada pubertatii, precum si de o dorinta excesiva de a ramane insarcinata;

d. chisturile ovariene sunt rezultatul temerilor de esec sau de succes induse de catre acele persoane care i-au controlat sau criticat eforturile creatoare, generand traume emotionale;

e. cancerul ovarian este caracteristic persoanelor cu un simt redus de identitate care nu contesta cu convingere replicile dureroase ale celor din jur, reprimandu-si mania care s-a acumulat manifestandu-se sub forma bolii;

f. fibroza si menoragia simbolizeaza „lacrimile” reprimare, lipsa de sprijin, dispretuirea, resentimente reprimare; remediul consta in a deveni mai putin disponibila;

g. afectiunile prostatei sunt determinate de blocajul inimii (lipsa puntilor sufletesti cu partenera, respingerea sau ranirea in aceasta zona afectiva) care conduce la concentrarea energiei sexuale in zona genitala impiedicand perceptia unui orgasm plinar; deblocarea vine din interior eliberand durerea si tristetea reprimare, astfel incat iubirea sa poata patrunde in locul eliberat;

3. Manipura, pozitionata la nivel epigastru cu deschiderea spre inainte, reflecta ca aspect spiritual pretuirea de sine, nevoia de baza este pretuirea nevoilor sinelui, emotiile asociate sunt mania, resentimentele, lipsa de pretuire, vinovatia, corespondenta in sistemul endocrin este pancreasul (cu hormonul aferent, insulina), iar organele asociate: ficatul, splina, stomacul, intestinul subtire. Culoarea caracteristica este galben, functia senzoriala este vazul, iar elementul aferent este Focul. Plexul solar completeaza triada personalitatii (ego - ului), oferind dimensiunea finala, care demonstreaza puterea unicitatii si reveleaza reflectarea acesteia in lumea exterioara.

Bolile asociate sunt cele ale sistemului imunitar:

a. diabetul reflecta incapacitatea indivizilor de a aprecia dulceata vietii; ei sunt

Ciprian Bachigeanu

caracterizati de lipsa pretuirii de sine, se simt neiubiti, dar resping orice forma de iubire care le este oferita; Alice Bailey numeste acest fenomen „infometarea in mijlocul belsugului”; deseori tendinta este de a inlocui lipsa iubirii si a afectiunii cu „dulciuri si prajituri”;

b. ulcerele sunt urmare a unor indigestii indelungate generate de un stres persistent (greutatea de a „digeră” anumite aspecte ale vietii cotidiene); ulcerul gastric este caracteristic persoanelor care isi exteriorizeaza temerile, pe cand cel duodenal, persoanelor care isi ascund problemele;

c. tulburari ale ficatului sunt rezultatul maniei reprimare;

4. Anahata, pozitionata in zona centrala a pieptului cu deschiderea spre inainte, reflecta ca aspect spiritual iubirea de sine, nevoia de baza este daruirea si primirea neconditionata, emotiile asociate sunt bucuria, tristetea, amaraciunea, corespondenta in sistemul endocrin este timusul, iar organele asociate: inima, sanii. Culoarea caracteristica este verde, functia senzoriala este pipaitul, iar elementul aferent este Aerul. Diafragma reprezinta granita naturala intre centri subtili ai personalitatii si cei transpersonali, ai sufletului. Pornind de la porunca din Biblie: „Iubeste-ti aproapele ca pe tine insuti” este de inteles ca doar iubirea de sine poate determina iubirea aproapelui, emanand iubire cu fiecare celula a propriului corp. Iubirea neconditionata nu poate fi daruita, caci actul de daruire deriva dintr-o forma de atasament.

Bolile asociate sunt:

a. infarctul miocardic are la baza senzatia generalizata de „neimplinire a viselor”, „prea putina fericire”, ceea ce determina o ingustare a vaselor de sange care nu mai permit decat trecerea unei cantitati mici de sange, care sa hraneasca inima;

b. cancerul apare frecvent la indivizii caracterizati de lipsa pretuirii de sine, care evita cu orice pret conflictele, caracterizati de sentimentul de izolare, de dificultatea de a avea incredere in ceilalti, de iritabilitate si manie exprimate fata de alte persoane decat cele care au provocat ofensa, de manie acumulata si neexprimata de teama de a nu pierde iubirea celui alt;

5. Vishuda, pozitionata la nivelul gatului cu deschiderea spre inainte, reflecta ca aspect spiritual exprimarea de sine, nevoia de baza este capacitatea de a accepta schimbarea, emotiile asociate sunt frustrarea, libertatea, corespondenta in sistemul endocrin este tiroida (cu hormonul aferent, tiroxina), iar organele asociate: plamanii, gatul, intestinale. Culoarea caracteristica este albastru, functia senzoriala este auzul, iar elementul aferent este Eterul.

Ciprian Bachigeanu

Bolile asociate pot fi:

a. tirotoxicoza (hipertiroidismul), respectiv **mixedemul** (hipotiroidismul) sunt afectiuni ale glandei tiroide determinate de hiperactivitate de teama de a „nu fi suficient de bun”, respectiv pierderea tonusului;

b. nodul in gat este asociat cu tristetea, lacrimile inghitite;

c. astmul apare ca fenomen la indivizii care din motive diverse isi reprima comunicarea, evitand sa exprime ceea ce simt;

6. Ajna, pozitionata la mijlocul fruntii cu deschiderea spre inainte, reflecta ca aspect spiritual responsabilitatea fata de sine, nevoia de baza, viziunea si echilibrul, emotiile asociate sunt confuzia si luciditatea, corespondenta in sistemul endocrin este glanda pituitara (cu hormonul aferent, vasopresina), iar organele asociate: ochii, partea inferioara a capului, sinusurile. Culoarea caracteristica este indigo.

Bolile asociate sunt **afectiuni ale ochilor** specifice indivizilor care au tendinta detaliilor vietii (miopia), fanteziilor legate de viitor (hipermetropia), regretelor venite din trecut, inflexibilitate (cataracta);

7. Sahashrara, pozitionata in crestetul capului cu deschiderea in sus, reflecta ca aspect spiritual constiinta de sine, nevoia de baza este acceptarea, emotiile asociate sunt disperarea si pacea, corespondenta in sistemul endocrin este glanda pineala (cu hormonul aferent, serotonina), iar organele asociate: creierul. Culoarea caracteristica este violet.

Bolile asociate sunt:

a. depresia este caracteristica indivizilor care pierd motivatia vietii; remediul necesita interventia unui psiholog asociata cu metode precum rugaciunea, rasul, plimbări in natura, prietenia, tehnici muzicale, vizuale;

b. boala lui Alzheimer este caracteristica indivizilor care acumuleaza informatii fara a le transforma in intelepciune, determinand astfel o blocare a sistemului;

c. boala lui Parkinson este specifica persoanelor care s-au pus in serviciul umanitatii, fara a-si dezvolta mai intai o identitate de sine;

Ciprian Bachigeanu

Pentru atingerea unei stari autentice de sanatate si de totalitate, timpul este irelevant. Majoritatea oamenilor se grabesc atat de tare sa-si restaureze starea de sanatate incat rateaza mari sanse de crestere spirituala. Din acest motiv, lectia va fi repetata pana la intelegerea mesajului ei profund.

Istoric

Terapia naturala poate fi caracterizata general prin:

- folosirea de remedii asa cum se gasesc ele in natura cu o prelucrare minima (extracte din plante, minerale, acizi, baze, saruri, metale, ape minerale, alimente);
- folosirea capacitatii de reactie a organismului pentru a-l echilibra (acupunctura, homeoterapie, presopunctura, kinetoterapie, diferite tehnici de relaxare);

Metodele de terapie naturala obliga insa la o anamneza foarte aprofundata si o cunoastere a bolnavului pe toate dimensiunile (psihice, constitutionale, fizice), iar efectele terapiei decurg din schimbarea reactivitatii organismului si nu din combaterea unor simptome. Remediile sunt accesibile, tehnologia de preparare este simpla si pot fi administrate - cu mici exceptii - la gravide, bolnavi alergici, copii. Terapia naturala are, desigur, unele limite:

- instalarea efectelor se face mai lent;
- lipsesc statisticile mari in cercetarea clinica;
- are efecte slabe sau nule in majoritatea sindroamelor acute sau supraacute;
- nu are efecte foarte sigure in bolile infectioase acute microbiene (meningita, pneumonie acuta, septicemia) si in tuberculoza;

La inceputul erei antibioticelor toate infectiile stafilococice raspundeau favorabil la penicilina; in prezent 90 % din infectii sunt date de germeni rezistenti la penicilina. Alergiile medicamentoase apar din ce in ce mai mult la membrii aceleiasi familii, tragand semnalul asupra riscului de transmitere genetica a "predispozitiei spre revolta" a organismului si imposibilitatii acestuia de a beneficia de tratament. Sunt din ce in ce mai frecvente idiosincraziile, care tradeaza deficite enzimatice si bolile autoimune (sindroame ca lupus, hemolize, hemoglobinopatii), ca urmare a unui consum crescut de medicamente.

Dupa un entuziasm "diagnostic" asupra hipertensiunii de origine neurovasculara a urmat un entuziasm "terapeutic", care indica bolnavilor nefrectomia, dar se pare ca putini (20 %) dintre bolnavii nefrectomizati pentru stenoza arterei renale au beneficiat de scaderea semnificativa a cifrelor tensionale. Lipsa de profunzime in experiment explica viata scurta a medicamentelor de sinteza "coronarodilatatoare", "hepatotrope", "linistitoare" care se nasc si mor in glorie; la moartea lor se naste o alta formula, un alt preparat si marile trusturi de medicamente prospera.

Remediile naturale provin din mediul inconjurator, asa cum ni le ofera natura: alimente, plante, minerale, metale, acizi, baze, saruri, ape minerale, veninuri de serpi, insecte. Acupunctura, presopunctura, masajul, exercitiile

Ciprian Bachigeanu

fizice, curele balneare sunt metode care se bazeaza pe fortele proprii ale organismului, pe capacitatea acestuia de a fi dirijat in reactii.

Terapia naturala se impune prin convingerile si munca unor medici care s-au dedicat acestei discipline si prin forta evolutiei actuale a raspunsului la terapia alopata. Milioane de reactii adverse la medicatia clasica, inregistrate anual, determina pe bolnavi, in primul rand, sa caute o medicatie care sa nu le faca rau, ci numai bine. Tehnicile terapiei naturale s-au imbogatit simtitor in toata lumea, s-au acumulat date importante de cercetare fundamentala si s-au nuanatat metodele de individualizare.

Afirmarea statistica a posibilitatilor terapiei naturale inca mai este obstructionata de:
- mentalitatea in care s-a format medical alopata ca urmare a inexistentei unui curs de informare asupra tuturor metodelor terapeutice in majoritatea facultatilor de medicina

- recurgerea la terapia naturala a bolnavilor, doar cand nu tolereaza medicatia clasica sau cand aceasta nu a avut efect (boli grave, incurabile)

Pledoaria pentru terapia naturala nu inseamna un conflict cu medicina alopata. Tot ce nu este natural are o existenta istorica; tot ce este natural traieste prin sine. Medicina naturala "se ascunde temporar ca apele carstice, pentru a iesi mai bogate la suprafata". Orientarea actuala spre care se tinde in lume este instruirea multiterapeutica intr-un domeniu de patologie; astfel terapeutul va aplica metoda care se preteaza cel mai bine formei de boala sau tipului de bolnav, numarul de bolnavi ajutati eficient va fi mai mare, spre bucuria medicului si verificarea vie a adevarului stiintific.